

Förord

HR-volymen utkommer nu i en andra uppdaterad upplaga. Boken är en omfattande regelsamling som samlar lagstiftningen och centrala föreskrifter inom arbetsrätt och arbetsmarknad. Den vänder sig främst till den som arbetar med arbets- och personalfrågor – såsom advokater, arbetsrättsjurister, HR-specialister, personalchefer och personalhandläggare.

* * *

Nyheter i årets upplaga rör till stor del semesterlagen (1977:480). Lagen har helt omarbetats, med bl.a. nya bestämmelser om hur semesterlön ska beräknas. De nya reglerna träder i kraft först den 1 april 2010, därför återges lagen i två versioner: såsom den gäller den 1 januari och den 1 april.

Bland andra nyheter i *HR-volymen 2010* märks reglerna till följd av Laval-domen, dvs. när fackliga stridsåtgärder får vidtas av en arbetstagarorganisation. Dessa återfinns i lagen (1974:371) om rätttegången i arbetstvister, lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet och lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare.

Nya dokument som tillkommit i denna upplaga är:

- Lag (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare
- Förordning (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal
- AFS 2009:2 *Arbetsplatsens utformning*

* * *

Boken är uppdaterad per den 1 januari 2010. Ändringar och tillägg sedan föregående upplaga har markerats med streck i vänster marginal. Även ändringar som har beslutats men som träder i kraft vid en senare tidpunkt har tagit med. Dessa lydelse är tydligt markerade genom att texten ligger på ett raster, dvs. en svagt tonad bakgrund. För att enkelt kunna hitta motiven bakom lagändringarna återfinns sist i varje lag en förteckning med lagens propositioner.

HR-volymen 2010 har sammanställts av FAR SRS Förlags bokredaktion under ledning av jur.kand. Amanda Schött Franzén.

FAR SRS Förlag har en 30-årig tradition av att ge ut lag- och regelsamlingar inom olika områden, främst med inriktningen ekonomi och skatter. *HR-volymen* utgör tillsammans med handböckerna *Rekrytering och anställning*, *Ledighet och sjukskrivning*, *Uppsägning och avsked* samt *Medarbetarsamtal och lönesamtal* vår nya satsning inom HR-området. Anknypande skatteregler, såsom sociala avgifter, återfinns i regelsamlingen *Skattevolymen*, som utkommer två gånger om året. Alla böcker går att beställa i vår internetbokhandel, www.farsrsforlag.se.

Dina åsikter är viktiga för oss! Alla synpunkter inför kommande upplagor av denna bok är välkomna till bokredaktionen @farsrsforlag.se.

Stockholm den 5 mars 2010

Marie Wernerman

Anställningsskydd*LAS***Anställningsskydd**, lag (1982:80) ..... 7*Skydd vid pliktjänstgöring***Totalförsvarsplikt**, lag (1994:1809) – utdrag ..... 18**Skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret m.m.,**

lag (1994:2076) 19

Medbestämmande

Generella författningar

Regeringsform (1974:152) – utdrag 23

Medbestämmande i arbetslivet, lag (1976:580) 24

Medling

Medling i arbetstvister, förordning (1976:826) 36

Instruktion för Medlingsinstitutet, förordning (2007:912) 37

Arbetstagarrepresentanter

Facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen, lag (1974:358) 38

Styrelserepresentation för de privatanställda, lag (1987:1245) 41

Tillämpning av lagen om styrelserepresentation för de privatanställda,
förordning (1987:1260) 45

Instruktion för Nämnden för styrelserepresentationsfrågor,
förordning (2007:909) 46

Europeiska företagsråd, lag (1996:359) 48

Arbetstagares medverkan vid gränsöverskridande fusioner, lag (2008:9) ... 57

Arbetstagarinflytande i europabolag, lag (2004:559) 65

Arbetstagarinflytande i europakooperativ, lag (2006:477) 76

**Rätt för arbetstagarorganisation att utse och entlediga företrädare för
de anställda i styrelse eller annat organ vid statlig myndighet**,
lag (1976:230) 88

Offentlig upphandling (39–40 §§ MBL)

Offentlig upphandling, lag (2007:1091) – utdrag 89

Upphandling inom försörjningssektorerna, lag (2007:1092) – utdrag 92

Medbe-
stämmande

Arbets- och vilotid

Arbets- och vilotid

Generella författningar

Arbetsbrottslagen (1982:673) 97

Arbetsbrottsförordning (1982:901) 103

Arbetsbrotts m.m. i husligt arbete, lag (1970:943) 104

För transportbranschen

Kör- och vilotid vid internationell järnvägstrafik, lag (2008:475) 108

Tillsynsmyndighet för kör- och vilotid vid internationell järnvägstrafik, förordning (2008:770) 111

Arbetsbrotts vid visst vägtransportarbete, lag (2005:395) 112

Arbetsbrotts vid visst vägtransportarbete, förordning (2005:399) 117

Vilotider vid vissa vägtransporter inom landet, förordning (1994:1297) 118

Arbetsbrotts m.m. för flygpersonal inom civilflyget, lag (2005:426) 120

Vilotid för sjömän, lag (1998:958) 122

Vilotid för sjömän, förordning (1998:962) 125

Ledighet från anställning

Semester

Semesterlag (1977:480) – gällande per den 1 januari 2010 126

Semesterlag (1977:480) – gällande per den 1 april 2010 133

Förlängd semester för arbetstagare med radiologiskt arbete, lag (1963:115) 142

På grund av annat arbete

Rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet, lag (1997:1293) 144

Rätt till ledighet för att pga. sjukdom prova annat arbete, lag (2008:565) 146

På grund av utbildning m.m.

Arbetstagares rätt till ledighet för utbildning, lag (1974:981) 148

Skollag (1985:1100) – utdrag 151

Rätt till ledighet för svenskundervisning för invandrare, lag (1986:163) 153

Rätt till ledighet för vissa föreningsuppdrag inom skolan, lag (1979:1184) 154

På grund av föräldraledighet

Föräldraledighetslag (1995:584) 156

Jämställdhetsbonus, lag (2008:313) 162

Allmän försäkring, lag (1962:381) – utdrag 166

På grund av familjeskäl

Ersättning och ledighet för närståendevård, lag (1988:1465) 175

Rätt till ledighet av trängande familjeskäl, lag (1998:209) 179

Arbetsbrotts,
ledighet &
arbetsmiljö

Forts. nästa sida

Arbetsmiljö

Generella författningar

Arbetsmiljölagen (1977:1160)	180
Arbetsmiljöförordning (1977:1166)	196
Tobakslagen (1993:581) – utdrag	201
Fartygssäkerhetslagen (2003:364) – utdrag	204
Fartygssäkerhetsförordningen (2003:438) – utdrag	207
Arbetsskada	
Arbetsskadeförsäkring , lag (1976:380)	209
Arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd , förordning (1977:284)	219
Arbetsmiljöverket	
Instruktion för Arbetsmiljöverket , förordning (2007:913)	224
Behandling av personuppgifter i Arbetsmiljöverkets informationssystem om arbetsskador , förordning (2001:706)	226
AFS 1982:3 Ensamarbete	227
AFS 1982:17 Anteckningar om jourtid, övertid och mertid	231
AFS 1996:1 Minderåriga	233
AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm	245
AFS 1999:7 Första hjälpen och krisstöd	247
AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete	259
AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning	269
Arbetsmiljöbrott m.m.	
Brottsbalk (1962:700) – utdrag	316

Sjuklön och rehabilitering

Sjuklön , lag (1991:1047)	319
Allmän försäkring , lag (1962:381) – utdrag	325
AFS 1994:1 Arbetsanpassning och rehabilitering	330

Sjuklön
& rehab

Diskrimineringskydd

Skydd för anställda m.fl.

Diskrimineringslag (2008:567) 339

**Förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och
arbetstagare med tidsbegränsad anställning**, lag (2002:293) 353

Diskrimineringsombudsmannen, lag (2008:568) 354

Myndighetsinstruktioner

Instruktion för Diskrimineringsombudsmannen, förordning (2008:1401) 355

Instruktion för Nämnden mot diskriminering, förordning (2008:1328) 356

Förebyggande åtgärder

AFS 1993:17 Åtgärder mot kränkande särbehandling i arbetslivet 359

Olaga diskriminering m.m.

Brottsbalk (1962:700) – utdrag 363

Diskri-
minerings-
skydd

Övriga rättigheter och skyldigheter

<i>Anställningsavtal</i>	
Avtalslag (1915:218)	367
<i>Immaterialrätt</i>	
Rätten till arbetstagares uppfinningar , lag (1949:345)	373
Instruktion för Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar , förordning (2007:908)	376
Skydd för företagshemligheter , lag (1990:409)	377
Upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk , lag (1960:729) – utdrag	380
<i>Kvittnings av fordran</i>	
Arbetsgivares kvittningsrätt , lag (1970:215)	381
<i>Besittningsskydd</i>	
Skydd mot vräkning vid arbetskonflikter , lag (1936:320)	383
Jordabalk (1970:994) – utdrag	384
<i>Pension</i>	
Tryggande av pensionsutfästelse m.m. , lag (1967:531)	386
<i>Personuppgifter och integritet</i>	
Personuppgiftslag (1998:204)	396
Personuppgiftsförordning (1998:1191)	408
DIFS 1998:2 Skyldigheten att anmäla behandlingar av personuppgifter till Datainspektionen	413
Register över hälso- och sjukvårdspersonal , förordning (2006:196)	415
Registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg , lag (2000:873)	417
Registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn , lag (2007:171)	419
Allmän kameraövervakning , lag (1998:150) – utdrag	420
<i>Skadeståndsansvar</i>	
Skadeståndslag (1972:207)	421
<i>Mutbrott m.m.</i>	
Brottsbalk (1962:700) – utdrag	426

Övriga
rättigheter
& skyldig-
heter

Utstationering och arbetstillstånd

Utstationering

Utstationering av arbetstagare, lag (1999:678) 429

Arbetstillstånd

Utlänningslag (2005:716) – utdrag 433

Utlänningsförordning (2006:97) – utdrag 437

MIGRFS 2008:4 Bemyndigande för utlandsmyndigheter att bevilja arbetstillstånd för en utlänning som ska genomgå företagspraktik eller liknande i Sverige 440

Anställning på fartyg

Sjömanslag (1973:282) 441

Medgivande enligt sjömanslagen, förordning (1991:1881) 452

Tillstånd för anställning på fartyg, lag (1989:532) 453

Tillstånd för anställning på fartyg, förordning (1989:548) 455

Offentlig anställning

Anställnings- och avtalsvillkor

Regeringsform (1974:152) – utdrag	459
Offentlig anställning , lag (1994:260)	460
Fullmaktsanställning , lag (1994:261)	466
Anställningsförförordning (1994:373)	469

Tillsättningsärenden

Instruktion för Statens ansvarsnämnd , förordning (2007:831)	472
Myndighetsförförordning (2007:515)	474
Säkerhetsskyddslag (1996:627)	478
Säkerhetsskyddsförförordning (1996:633)	483
Instruktion för Statens överklagandenämnd , förordning (2007:835)	492
Statliga platsanmälningar , förordning (1984:819)	494
Tillgodoräknande av tid för föräldraledighet vid tillsättningen av statligt reglerade tjänster , förordning (1985:335)	495

Kollektiv rätt

Statliga kollektivavtal, m.m. , förordning (1976:1021)	496
Instruktion för Arbetsgivarverket , förordning (2007:829)	497
Personalföreträdarförförordning (1987:1101)	500
Kommunallag (1991:900) – utdrag	502
Vissa kommunala befogenheter , lag (2009:47) – utdrag	504

Ledighet

Tjänstledighetsförförordning (1984:111)	505
DVFS 1996:19 Ledighet för domare	508
Kommunallag (1991:900) – utdrag	509

Arbetsvister m.m.

Inskränkning i rätten att överklaga , lag (1987:439)	510
Vissa personalfrågor i samband med arbetskonflikter , förordning (1991:1751)	510

Tystnadsplikt

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) – utdrag	511
Tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare , lag (1975:689)	530

Tjänstefel

Brotsbalk (1962:700) – utdrag	531
--	-----

Offentlig
anställning

Obestånd och lönegaranti

Arbetsgivares obestånd

Konkurslag (1987:672) – utdrag 535

Förmånsrättslag (1970:979) – utdrag 536

Lönegaranti

Lönegarantilag (1992:497) 538

Lönegarantiförordning (1992:501) 544

Lönegarantiregister, förordning (1994:1283) 546

Arbetstagares obestånd

Utsökningsbalk (1981:774) – utdrag 547

Utsökningsförordning (1981:981) – utdrag 551

Process m.m.

Arbetstvister

Rättegångsbalk (1942:740) – utdrag 555

Rättegången i arbetstvister, lag (1974:371) 576

Instruktion för Arbetsdomstolen, förordning (1988:1137) 585

Betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd, lag (1991:852) 589

Skiljeförfarande i arbetstvister

Skiljeförfarande, lag (1999:116) 590

Lagval för avtal

Tillämplig lag för avtalsförpliktelser, lag (1998:167)
med Romkonventionen 599

Rom I, förordning 593/2008/EG 609

Erkännande och verkställighet av domar

Bryssel I, förordning 2001/44/EG – utdrag 622

Kompletterande bestämmelser till Bryssel I-förordningen m.fl.,
lag (2006:74) 632

Ränteberäkning

Räntelag (1975:635) 635

Arbetsmarknadsåtgärder m.m.

Varsel till Arbetsförmedlingen

Vissa anställningsfrämjande åtgärder, lag (1974:13) 639

AMSFS 1996:7 Vissa undantag från främjandelagen 643

AMSFS 2002:2 Tillämpningen av främjandelagen 644

Arbetslöshetsförsäkring och A-kassor

Arbetslöshetsförsäkring, lag (1997:238) 647

Införande av lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor, lag (1997:240) 663

Arbetslöshetsförsäkring, förordning (1997:835) 665

Arbetslöshetskassor, lag (1997:239) 673

Arbetslöshetskassor, förordning (1997:836) 689

Instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, förordning (2007:906) 692

Arbetsmarknadsprogram

Arbetsmarknadspolitiska program, lag (2000:625) 693

Arbetsmarknadspolitiska program, förordning (2000:634) 694

AMSFS 2001:2 Tillämpningen av förordningen om arbetsmarknadspolitiska program 702

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, förordning (2000:628) 706

Kommunal medverkan

Arbetsförmedlingens samarbete med kommuner om arbetsmarknadspolitiska program, förordning (2007:1364) 709

Vissa kommunala befogenheter, lag (2009:47) – utdrag 711

Anställningsstöd

Anställningsstöd, förordning (1997:1275) 712

AMSFS 1997:17 Anställningsstöd 716

AMSFS 2001:4 Tillämpningen av anställningsstödsförordningen 716

Stöd för nystartsjobb, förordning (2006:1481) 718

AMSFS 2006:30 Tillämpningen av förordningen om stöd för nystartsjobb ... 722

AMSFS 2006:32 Tillämpningen av förordningen om stöd för nystartsjobb ... 722

Jobb- och utvecklingsgarantin, förordning (2007:414) 723

Jobbgaranti för ungdomar, förordning (2007:813) 729

Särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga, förordning (2000:630) 736

Arbetsplatsintroduktion, förordning (2003:623) 743

Forts. nästa sida

<i>Ersättning inom stödåtgärderna</i>	
Aktivitetsstöd , förordning (1996:1100)	744
AMSFS 2001:19 Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	752
AMSFS 2003:1 Tillämpningen av aktivitetsstödsförordningen	753
Flyttningsbidrag , förordning (1999:594)	754
AMSFS 2005:10 Tillämpningen av flyttningsbidragsförordningen	756
<i>Arbetsförmedling</i>	
Instruktion för Arbetsförmedlingen , förordning (2007:1030)	757
Privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft , lag (1993:440)	761
Arbetslöshetsnämnd , lag (1944:475)	762
<i>Undantagsregler och begränsningar</i>	
Krisberedskap och höjd beredskap , förordning (2006:942) – utdrag	763
Arbetsrättsliga beredskapslagen (1987:1262)	764
Arbetsförmedlingstvång , lag (1994:2077)	770
Begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt , lag (1969:93)	771
<i>Personuppgiftsbehandling</i>	
Behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten , lag (2002:546)	773
Behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten , förordning (2002:623)	776
Behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen , lag (2006:469)	782
Behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen , förordning (2008:936)	785
<i>Bidragsbrott</i>	
Bidragsbrottslag (2007:612)	786